

MKN Pohjois-Suomi

Viljelyn perustaminen

13.5.2026

Mervi Tiermas, MKN Pohjois-Suomi

MAA- JA KOTITALOUSNAISET

Olemme valtakunnallinen ja kansainvälisesti linkittynyt asiantuntijajärjestö, jonka toiminnan keskiössä on

- ruoka- ja ravitsemusosaamisen vahvistaminen
- maiseman- ja luonnonhoidon kehittäminen
- yrittäjyyden tukeminen
- järjestötoiminta ja yhteisöllisyyden vahvistaminen.

Toiminnallamme rakennamme kestävää, osaavaa ja osallistavaa yhteiskuntaa.

Tarkastelemme asioita suomalaisen maaseudun näkökulmasta kaupunkeja unohtamatta.

Kuka olen?

Mervi Tiermas, asiantuntija, luonnontuotteet ja kestävä kehitys

Pohjois-Suomen Maa- ja kotitalousnaiset,
ProAgria Pohjois-Suomi

p. 044 431 4606, mervi.tiermas@mkn.fi

[Verkostoidutaan LinkedInissä!](#)

MAA- JA
KOTITALOUSNAISET
OULU

Sisältö

Suunnittelu

Kasvilavan perustaminen

Kasvimaan ja lavakaulusviljelmän
kevätyöt

Kalkitus tarpeen mukaan

Oman kompostin käyttö

Lannoitus

MAA- JA
KOTITALOUSNAISET

Miksi viljellä itse?

”Jo 20 neliömetrin alalta saa mukavasti vihanneksia kesän tarpeisiin, ja aarin eli sadan neliön palsta pitää pienen perheen vihannesomavaraisena koko kasvukauden. Palstalle mahtuu muutama marjapensaskin.”

Lähde: Ruotsin maatalousyliopisto, Kaupunkiviljelykirja

Kasvimaan ja lavojen valmistelu viljelykäyttöön

MAA- JA
KOTITALOUSNAISET

Aloita suunnittelemalla

- Perusta kasvimaan/lavaviljely aurinkoiseen ja lämpimään, tuulilta suojaisaan paikkaan
- Suunnittele paperille, mitä kasveja haluat kasvattaa ja miten sijoitat ne kasvamaan
- Mieti myös lavatarhan sijoittelu ja mahdollinen laajennustarve

Kasvupaikan valitseminen

- Useimmille kasveille paras on loivasti itään viettävä rinne, joka on lämmin, valoisa, suojaisa
- Kaakkoisrinne toiseksi paras
- Ylempänä muuta maata olevat paikat eivät kerää märkyyttä. Haasteena lopputalvesta: jos lumi sulaa ennen aikojaan monivuotisten päältä, suojaa kateharsolla alkukevästä
- Notkelmat hallanarkoja, kuivuu hitaasti

Kasvilava

- Laatikon voi tehdä itse esim. laudasta tai tiilistä, tai ostaa kuormalavan reunuksen tai valmiin laatikon
- Korkeus 25-40 cm
- Leveys n. 1 m, pituuden voi määrittellä itse
- Laatikon voi nostaa korkeammalle esim. kuormalavojen avulla

Lavakauluksen perustaminen

- Lavan voi käsitellä ulkopinnalta myrkyttömällä aineella
 - OsmoColor EcoGarden-öljy
 - Tikkurilan Patio Verso
- Kangas auttaa, ettei multa valu kasteluv veden mukana raeista
- Patolevy hidastaa puun lahoamista
- Mullan määrä: n. 380 l - 500 l (+8 sakkia)
 - Mulla painuu, seuraavina vuosina voi lisätä

Lavan valmistelu viljelyyn

- Laatikon alle rikkakasvieste, jos alla on paljon kestorikkakasveja (juolavehnä, ohdake, vuohenputki)
 - Sanomalehtiä tai pahvia
 - Mansikkakangas, juurieste
- Pohjalle voi laittaa nurmituppaita, lehtiä, haravointijätettä ym.
- Myös käytävät voi kattaa kankaalla, päälle kuoriketta tai haketta

Kuinka saada paljon satoa kasvulavasta ?

MAA- JA
KOTITALOUSNAISET

Paljon satoa kasvilavasta

- Istutetaan/kylvetään tiheämpään kuin avomaalla
- Kasvata satoisia kasveja
- Istutetaan hitaasti kasvavien kasvien väliin nopeakasvuisia lajeja
 - sato valmistuu ennen kuin hitaasti kasvava tarvitsee lisätilaa (pensaspapu kaalin viereen)
- Istuta sadonkorjuun jälkeen aukkopaikkoihin uusia, nopeasti satoa tuottavia lajeja (retiisi, lehtisalaatti, pinaatti, kyssäkaali)
 - Esikasvata taimia
- Salaatti ja pinaatti viihtyvät myös muiden kasvien varjossa

Kasvimaan ja lavan kevättyöt

- Maan muokkaaminen lapiolla, haralla, talikolla tai jyrsimellä
 - Maan kuohkeuttaminen
 - Kasvijätteen multaaminen
 - Kompostin ja lannoitteiden sekoittaminen maahan
 - Rikkakasvien poistaminen
 - tai tarvittaessa nopea kesannointi, jossa pressu poistetaan aikaisintaan juhannuksen tienoilla
- Maan tasoittaminen kylvökuntoon haravalla

Kuva: Johanna Uusi-Kraapo

Rikkakasvien kitkennästä

- Yksivuotiset käsin, kun tulevat taimelle
- Juurineen monivuotiset, joilla yksi pääjuuri (esim. voikukka)
- Kompensaatiopisteen hyödyntäminen monivuotisilla kasveilla (esim. juolavehnä, ohdake, valvatti), jotka leviävät maanalaisilla juurilla: poistetaan lehdet, kun kasvi on käyttänyt juuriston ravintovaraston loppuun ja alkaa yhteyttää ravintoa hankkiakseen)
- Artikkelit: [Meillakotona.fi](https://meillakotona.fi)
- Kasvien tunnistukseen apua esim. luontoportti.com

Kalkitus

- Hyvä kasvualusta auttaa kasveja kasvussa
 - Pieneliötoiminta on vilkasta ja ravinteita vapautuu hyvin
- pH 6,0-6,5 , perunalla pH 5,5-6
- Kalkitse **tarpeen mukaan** keväällä tai syksyllä, 3-4 vuoden välein
- Uutta kasvimaata perustaessa mittaa maan pH ja kalkitse tarvittaessa
- Kalkkitarjonta runsasta, raemaista ja jauhemaista kalkkia

Parhaita pH-tasoja hyötykasveille

Herne	7,0–7,5
Kaalit	6,5–7,5
Mansikka	6,0–6,5
Pavut	6,5–7,5
Peruna	5,0–6,0
Salaatti	7,0–7,5
Sipuli	7,0–7,5

Oman kompostin käyttö

- Hyödynnä komposti lavatarhassa ja kasvimaalla
 - Lisää maan pieneliötoimintaa
 - Hyvä maanparannusaine
 - Talous/kasvikomposti on vähäravinteista, voit käyttää sitä runsaasti, esim. 50-100 l/lavakaulus
- Valmis bokashimulta: sekoitetaan n. 1/3 (vanhaan) multa.
- **Huom.** ei biojätettä kasvimaalle, vain valmis komposti!

Kevätlannoitus

- Vihannekset tarvitsevat myös nopeampivaikutteisia lannoitteita:
 - Karjanlantakompostia
 - Uusi kasvimaa: 3-4 kg (kaksi lapiollista)/ m²
 - Vanha kasvimaa: 1-1,5 kg (yksi lapiollinen)/ m²
 - Kananlantarakeita
 - Kivennäislannoitteita
 - Annostus pakkauksen ohjeen mukaan, varo liiallista lannoitusta

Erityyppisiä lannoitteita

- Luomulannoite
 - Alkuperä kasveista tai eläimistä
 - Ravinteet vapautuvat ajan myötä, kun pieneliöt käsittelevät ja hajottavat lannoitteen kompostissa tai maassa. Tämän jälkeen kasvit voivat hyödyntää ravinteita.
- Kivennäislannoite
 - Ravinteet saadaan mm. kallioperästä
 - Suoloja, joista sekoitetaan lannoite
 - Suolat liukenevat veteen ja ovat heti kasvien käytettävissä
 - Raemainen tai nestemäinen

Kasvien lannoitus

- Lisälannoitus veden mukana, jos kasvu näyttää huonolta ja lehtien väri vaalenee
 - Kastelulannoite
 - Kanankakka veteen liotettuna
 - Nokkosvesi
 - Virtsa

Koristeita ja muuta mukavaa

- Hyönteishotellit, [ohjevideo](#), [ohjeet](#) (pdf)
- Maalatut kivet, esim. leppäkertut ja siilit

Lahjavinkki: Maalaa itse hienoja kivi...
keskipohjanmaa.fi

Kodin Kuvalehti – Blogit | Ruususuu ja Hu...
kodinkuvalehti.fi

Sinooperi - PÄIVÄN PUUHA! ...
fr-fr.facebook.com

3 päivää sitten
Kivien maalaus akryyiliväreillä | Askarr...
askarrellaan.fi

Kivien maalaus ke 3.5. klo 10 – 13 – VÄRT...
vartsi.net

Kodin Kuvalehti – Blogit | Ruususuu ja Huviku...
kodinkuvalehti.fi

KIVIEN MAALAAMINEN | Puuhatarha Vala...
puuhatarhavalasvaara.wordpress.com

Pöllökiven maalaus vaih...
lily.fi

30 Kivien maalaus ja koristelu i...
fi.pinterest.com

Vinkkejä ja ideoita luonto- ja ympäristö...
orkkioravanluontokoulu.fi

Lisätietoa ja lähteet

- Puutarha ja piha – Satoisa hyötytarha -kirja
- Kaupunkiviljely-kirja
- Hyötykasviyhdistys

Lisää luettavaa esim. [Maa- ja kotitalousnaiset, Kotitarveviljelystä enemmän tehoja –hanke](#)

Materiaali Keski-Suomen maa- ja kotitalousnaiset/ProAgria Keski-Suomi, Riitta Peräinen ja Mervi Tiermas/MKN Pohjois-Suomi.

Laitetaan kädet multaan!

MAA- JA
KOTITALOUSNAISET

@Oulun Maa- ja kotitalousnaiset
Maa- ja kotitalousnaiset

@mknoulu
@maajakotitalousnaiset

@maajakotitalous

www.maajakotitalousnaiset.fi

Kiitos!

OLLAAN YHTEYKSISSÄ!

MAA- JA
KOTITALOUSNAISET